Teie 06.06.2003.a. nr 2-7.1-FA/03/853

Meie 3 .07.2003.a. nr 1-2-33/7621

Pr. Kaie Karniol
Peakontrolör
Riigikontroll
Narva mnt 11a
Tallinn

Kommentaarid kontrollaruande eelnõu
„Riigikontrolli arvamus Tallinna Linnakohtu 2002. aasta raamatupidamise aastaaruande ja riigieelarve täitmise aruande" kohta

Käesolevaga esitame Teile Justiitsministeeriumi arvamuse Tallinna Linnakohtus läbiviidud auditi kontrollaruande eelnõus tehtud märkuste, tähelepanekute ja ettepanekute osas.

Kontrollaruande eelnõus esitatud tähelepanekud on läbi arutatud Tallinna Linnakohtu haldusdirektori ja pearaamatupidajaga.

Punktis 2.1.1. märkus Tallinna Linnakohtu arvele laekunud, kuid 2002.a. aruandes kajastamata tulude osas 371 291 krooni on põhjendatud.
Märkuse „Tallinna Linnakohtu poolt osutatud toimingute Maksuameti arvele laekunud riigilõivude mittekajastamise kohta aastaaruandes" märgib Justiitsministeerium:

- Kuigi riigilõivu võtja on Riigilõivuseaduse § 5 mõistes asutus, kes teostab riigilõivuga maksustatavat toimingut, puudub seadusandlik regulatsioon asutusel reaalselt nende toimingute kajastamiseks õigesti ja õiglaselt aastaaruandes:
  - Raamatupidamise seaduse (RPS) § 3 p. 4 käsitleb „tulu" mõistet, mille tekkimisega kaasneb vara suurenemine või kohustuse vähenemine. Asutuse seisukohast ei kaasne otseselt kumbagi. Tulu suurenemine kaasneb Maksuametil.
  - RPS § 5 p. 6 käsitleb „tekkepõhisuse printsiipi", kuid riigilõivu tasumine Maksuametile ei ole aluseks riigilõivu tuludesse kandmisel ei kohtu ega Maksuameti poolt.
  - RPS § 8 käsitleb „ raamatupidamisarvestuse algdokumendi" mõistet, mille p. 5 kohaselt peab see sisaldama tehingu teiste poolte nimesid ja asu- või elukoha aadresse. Võimalus kontrollida riigilõivu tasumist Maksuameti arvele ei muuda seda korrektseks algdokumendiks.
  - Rahandusministri 27.03.1995.a. määruse nr. 46 „Eelarveliste asutuste raamatupidamise korraldamise eeskirja kinnitamine" kuni RM 13.02.2003 määrusega nr. 23 redaktsioonis ei käsitle selliste tulude aastaaruandes kajastamise korda.
  - Rahandusministri 05.12.2002.a. määrusega nr. 143 kehtestatud „2002.a. majandusaasta aruande koostamine, esitamine ja kinnitamine" § 40 „Tulemiaruande osa 6 „Maksude, maksete, lõivude ja tasude kogumine" lg. 1 kohaselt näidatakse Tulemiaruande osas 6 maksude, maksete, lõivude ja tasude kogumist ja ülekandmist: real 6.1. tulud maksude kogumisest ja real 6.2. maksude, maksete, lõivude ja tasude ülekandmine. Seega puudub alus Maksuametile kantud riigilõivude lülitamiseks Linnakohtu tulemiaruandesse.
  - Vabariigi Valitsuse 11.04.2001.a. määrusega nr. 140 on kehtestatud „Riigilõivu sularahas vastuvõtmise, tasumise kontrollimise ja tagastamise kord", mille peamiseks eesmärgiks on kindlustada riigilõivu laekumine riigieelarvesse täies ulatuses ja mis ei korrasta samuti asutuse arvepidamist kolmandatele isikutele toimingute eest laekunud lõivude osas.

Ettepanek Riigikontrollile: osutada Rahandusministeeriumile vajadusest reguleerida riigilõivude tekkepõhine kajastamine Maksuameti kaudu üheselt ja kehtestada Riigilõivuseaduse rakendamise kord.

CC 000476

RIIGIKONTROLL
Kuupäev Reg.nr
04.07.03 2-7.1-FA/03/853-2

Justiitsministeerium
Tõnismägi 5a, 15191 Tallinn
Reg. nr 70000898
tel +372 620 8100
faks +372 620 8109
www.just.ee
a/a 10002028029006
Eesti Ühispank

Punktis 2.1.2. märkuse täpsustuseks:

- Riigikontrolli kontrolliaruande eelnõu kohaselt on asutuse pangakontol seisuga 31.12.2002.a. 9 649 029 krooni rahalisi vahendeid. Aastaaruande andmetel on pangakontode saldo 31.12.2002 seisuga 20 355 680. 07 krooni. Info ei ole täielik, sest pangakontodel olid ka muude pikaajaliste kohustuste katteks (kautsjonid, kohtukulud) vahendid 31.12.2002.a. seisuga 10 706 651 krooni ulatuses.
- Faktiviga kontrolliaruande eelnõus: „Summa kajastati ülevõtmise ajal sihtotstarbeliste laekumistena, 2002.a. aga asutuse kapitalis". Aastaaruande analüüsimisel ei ilmnenud 2002.a. muutused kohustuste ja kapitali vahel. LK pearaamatupidaja sõnul kanti bilansiline kohustus realt „fondid ja reservid" kapitali koosseisu juba 1998.a. seoses Rahandusministri määrusega nr. 75 14.09.98.a. üleminekuaruande koostamise käigus (muutus raamatupidamise bilansikirjete koosseis ja aruande koostamise kord). Tegelikult oleks see summa pidanud kantama pikaajalistesse kohustustesse juba selle laekumisel 1998.a.
- Pikaajaliste kohustuste analüütilise arvestuse kord on alates Kohtutäiturite seaduse vastuvõtmisest reguleerimata. Kohtute bilanssi Täitevosakondade likvideerimisel üleantud nõuete menetlus, aegumine ja riigieelarvesse kandmise kord on reguleerimata. Aegumistähtaeg 5 aastat on väljaloetav ainult Täitemenetluse seadustiku § 76-s, mis reguleerib eelkõige kohtutäiturite tegevust.

Ettepanek Riigikontrollile: osutada Rahandusministeeriumile vajadusest reguleerida eelarvevälise pangakonto (deposiitarve) täitemenetluses olevate pikaajaliste nõuete arvepidamise ja riigituludesse kandmise rakenduslik kord kohtutes, kes võtsid üle Täitevosakondade menetluses olevad nõuded (kohtu bilansis kajastuvad pikaajalised kohustused).

Punktis 2.1.3. Märkus, et analüütiliste ja süstemaatiliste registrite puudumise tõttu ei ole võimalik arvamust avaldada „Muude pikaajaliste kohustuste" õige kajastamise kohta aastaaruandes, on põhjendatud. Samas reguleerib kautsjonite ja kohtukulude määramist ainult kehtiv Kriminaalmenetluse seadustik. Seadusandja poolne menetluste raamatupidamislik regulatsioon puudub.
Ettepanek Riigikontrollile: osutada Rahandusministeeriumile vajadusest reguleerida eelarvevälise pangakonto kautsjonite jm. kohtukulude arvepidamise ja riigituludesse kandmise rakenduslik kord ja tähtajad.

Punktis 2.1.6. Märkus maksude arvelduse osas Maksuametiga ja saldode kajastamise osas aastaaruandes on osaliselt põhjendatud ja puudused likvideeritakse 2003.a. korrigeeritud algbilansiga osas, mis puudutab sotsiaalmaksu ja tulumaksu saldode reguleerimises tulenevalt maksude tekkepõhisest arvestusest (kasutusel oli kassapõhine tarkvara).
Samas ei saa Justiitsministeerium nõustuda Maksuameti õiendis näidatud ettemaksude õigsusega ja nende kajastamisega aastaaruandes olukorras, kus Maksuamet ei ole suutnud põhjendada nende kuuluvust Tallinna Linnakohtule, kusjuures tegemist on oluliselt aastaaruandele mõju avaldavate summadega: Ettevõtte tulumaks alates 2000.a. , erisoodustustelt ka enne 2000 summas 539 471 krooni; tulumaks kuni 1999, v.a. erisoodustustelt 9 266 krooni ja Haldusõigusrikkumiste seadustiku alusel määratud muud trahvid summas 15 882 krooni, kokku 564 619 krooni. Pärast Justiitsministeeriumi sekkumist lubati need summad Maksuameti poolt kui „Muud tulud kolmandatele isikutele" blokeerida. Tänasel päeval toimub nende laekumiste kontroll Maksuameti ja Linnakohtu vahel. Tulemuste põhjal korrigeeritakse 2003.a. algbilanss ja võetakse vastu otsused Tallinna Linnakohtule kuuluvate reaalsete maksude ettemaksete katmise võimaluste osas teiste maksukohustuste artiklitega.

LL 000138

Punktis 2.3.1. tähelepanek ebatõenäoliselt laekuvate nõuete 283 375 krooni allahindamisnõue on põhjendatud.

Punktis 2.3.2. tähelepanek kohustuste 152 800 krooni allahindamisnõue on põhjendatud.

Punktis 2.3.6. esitatud tähelepanek palgavõlgnevuse osas 116 178 krooni vajab Justiitsministeeriumi arvates täiendavate kontrolliprotseduuride läbiviimist Riigikontrolli poolt, kuna RK poolt on aluseks võetud 2003.a. jaanuaris väljamaksmisele kuuluvate detsembri palgalehtede summa. Ristkontrolli protseduure ja tegelikult perioodil välja makstud töötasude kohta analüüsi tehtud ei ole.

Punktis 2.4. esitatud ettepanek kajastada raamatupidamises kõiki riigilõivusid, mille puhul ollakse riigilõivuga maksustatud toimingute teostajaks ehk riigilõivu võtjaks võib realiseeruda ainult peale kõikehõlmava seadusandliku baasi korrastamist.

Punktis 3.1.2. esitatud tähelepanek, et ametikorterite tasuta või turuhinnast soodsamatel tingimustel rendileandmise maksustamist reguleerib Tulumaksuseadus. Maksuameti ja Rahandusministeeriumi poolt on küsimust käsitletud erinevalt. Teisalt ootab Justiitsministeerium Riigikontrolli 2002.a. aastaaruande auditi tulemuste kontrollaruande lõplikku seisukohavõttu Justiitsministeeriumis läbi viidud ametikorterite turuhinnast madalama hinnaga rendile andmise küsimuses.

Lugupidamisega

Peeter Näks
Asekantsler
kantsleri ülesannetes

Helgi Tuur 6 20 81 53
helgi.tuur@just.ee

LL 000139

TALLINNA LINNAKOHUS

Pr. Kaie Karniol
Peakontrolör
Finantsauditi osakond

Teie 06.06. 2003 a. nr. 2-7.1.FA/03/852

Meie 12.06. 2003 a. nr. 8-8/256

Austatud proua Kaie Karniol

Edastame Teile Tallinna Linnakohtu selgitused kontrolliaruande eelnõus välja toodud märkuste ja tähelepanekute kohta.

2.1. Märkused

2.1.1
Kohtutoimingute maksustamise aluseks on Riigilõivuseadus. Tallinna Linnakohtus kogutud riigilõivud kantakse Maksuameti kontole. Kohtu raamatupidamises kajastatakse kohtu poolt kogutud riigilõivud, mis on tasutud kohtu raamatupidajale või on makstud Ühispanga maksеterminaali kaudu Endla 10 asuvas kohtuhoones.

2002.a.jaanuari aruandes oli kajastamata jaanuaris kogutud lõivud. See oli eksitus. Raha oli Maksuametile õigeaegselt kantud, mistõttu kahju ei ole tekitatud.

2.1.2
Selgitus asutuse pangaarvel oleva 9649029 krooni suuruse summa sihtotstarbe kohta. Summa sisaldab Tallinna Linnakohtu arvel olnud rahalisi vahendeid, mis algselt kajastati asutuse bilansis seisuga 31.12.1997.a.järgmiselt:

AKTIVA - Raha ja väärtpaberid
PASSIVA- Sihtotstarbeline laekumine
s.t. sihtotstarve on olemas ja summa kandmine riigieelarvesse on välistatud.

Liivalaia 24
15034 TALLINN
EESTI
Reg.nr.01269483

tel. (372) 6 200 002
(372) 6 200 110
fax (372) 6 200 000

a/a 10002006422007
Eesti Ühispank
kood 401

TROLL
Kuupäev Reg.nr
16.06.03 | 2-7.1-FA/03/852-2

Seoses üleminekuaruannetega (RM määrus 75-14-09.98.a.) kadus PASSIVA –st selline rida, nagu FONDID ja RESERVID ja seal olnud summad kandusid KAPITALI kontole. Tallinna Linnakohtu raamatupidamises on vaja teha kanne D 2010 K 2390 summas 9649028,90 krooni. Kanne on tehtud mais 2003.a.

2.1.3
Bilansireal 18.6. kajastatud „Muud pikaajalised kohustused" muudame sisekontrolli täpsemaks ja korraldame kautsjonite ja kohtukulude arvestuse pidamist. Ümberkorraldused viime sisse tagasiulatuvalt al.01.01.2003.a.

2.1.4
Bilansikontol 15.1."Kohustused töötajatele" kajastatud puhkuse reserv summas 2 036 761 krooni. Esitati audiitorile tasuliikide tabel, kus oli võimalik näha puhkuse reserviks arvestatud summa. Üksikult töötajate kaupa väljundit ei olnud. Kuna pr. Siiri Roose ka rohkem sellest küsimusi ei esitanud, siis lugesime selle osa lõppenuks. Nimekiri töötajate lõikes esitati audiitorile peale auditi lõppu.

2.1.5
Et viia pearaamatus kajastatud akumuleeritud kulumi summad kooskõlla põhivara registriandmetega, teen vastavalt Riigikontrolli märkusele p.2.1.5 korrigeerimiskanded 2003.a. raamatupidamise aastaaruande algsaldodesse.

2.1.6.
Maksuameti väljavõtte ja pearaamatu saldode mittevastavuse osas oleme pöördunud Maksuameti inspektori Kristiina Külaotsa poole ja tema sõnul Maksuamet tegeleb esitatud küsimusega.

2.3. Tähelepanekud

2.3.1.
Kohtu haldusosakond koostab järelpärimised Politseijaoskondadesse, osas, mis puudutavad kohtuhoonetes toimunud vargustesse.

2.3.3.
Raamatupidamisprogramm seadistati nii, et sotsiaalmaksu arvestus toimub tekkepõhiselt.

2.3.4.
Erinevused varade liikumise aruandes on tingitud p.2.1.5 akumuleeritud kulumi arvestuse erinevusest pearaamatu ja põhivara registrite vahel.

2.3.6
Bilansireal 15.1. „Kohustused töötajatele" kajastatud palgavõlgnevuse summa ja 2003.a.jaanuaris väljamaksmisele läinud detsembri palgalehtede summa mittevastavuse põhjus on aastate kaupa ette saadud puhkustasud.

2.3.7.
Riigilõivude kogumise ja raamatupidamises kajastamise osas teeme kõik meist oleneva.

Tallinna Linnakohus arvestab kõigi Riigikontrolli poolt esitatud ettepanekutega .

Lugupidamisega

Helve Särgava
Esimees

Malle Toit
Raamatupidamise osakonna juhataja